

ЗАШТО ЈЕ ГЕТЕ УЧИО СРПСКИ ЈЕЗИК

Проповед коју је одржао немачки протестантски свештеник Фридрих Грисендорф, године 1945. у свом селу Евербургу крај Оснабрика, где се тада налазило на хиљаде српских заробљеника.

"Наша отаџбина је изгубила рат. Победили су Енглези, Американци, Руси. Можда су имали бољи материјал, више војске, боље војсковође. Но, то је, уствари, изразито материјална победа. Ту победу однели су они. Међутим, има овде међу нама један народ који је од свих победника извојевао једну много лепшу, друкчију победу. Победу душе, победу срца, помеду мира и хришћанске љубави. Тај народ су Срби!

Ми смо их раније само површно познавали. Али смо такође добро знали шта смо ми чинили у њиховој отаџбини. Убијали смо на стотине Срба, који су бранили земљу, за једног нашег убијеног војника, који је, иначе, представљао власт окупатора - насилника. Па не само да смо то чинили, већ смо са благонаклоношћу посматрали како тамо на Србе пуцају са свих страна: и Италијани, и Хрвати, и Мађари, и Шиптари, и Бугари. Знали смо да се овде међу нама налази 5000 Срба официра који су некада представљали елиту друштва у својој земљи, а сада личе на живе костуре, малаксали и изнемогли од глади. Знали смо да код Срба живи веровање да " ко се не освети - тај се не посвети" и ми смо се заиста плашили освете тих српских мученика.

Бојали смо се да ће они после капитулације

наше земље чинити с нама оно што смо ми с њима чинили. Живи смо замишљали ту драму и већ смо у машти гледали нашу децу како плове низ канал-изацију или их пеку у градској пекари. Замишљали смо убијање наших људи, силовање наших жена, рушење и разарање наших домова. Међутим, како је било?

Кад су покидане логорске жице и кад се пет хиљада живих српских костура расуло слободно по нашој земљи, они су миловали нашу децу, поклањајући им бомбоне, мирно разговарали с нама. Срби су, дакле, миловали децу оних који су њихову Отаџбину у црно завили. Тек сад разумемо зашто је наш велики песник Гете учио српски језик. Сада тек схватамо зашто Бизмаркова последња реч на самртној постељи беше - Србија!

Та победа је већа и узвишенија од сваке материјалне победе! Такву победу, чини ми се, могли су извојевати и задобити само Срби, одгајани у њиховом светосавском духу и јуначким српским песмама које је наш Гете тако много волео. Ова победа ће вековима живети у душама Немаца, а о тој победи и Србима који су је извојевали желео сам да посветим ову моју последњу свештеничку проповед!"

Трпају на моје плеће
све белосветско смеће
и чекају да паднем
да посрнем
или бар да се згрбим
али ја стојим к'о крст
к'о Христово распеће
и поносим се што сам Србин!

Поносим, кажем
али у мом поносу
нема понижења према другима
гордости, ни поруге
Кад би сви људи могли
да се поносе оним што су
неби нико имао разлога да мрзи друге.

И само што понекад прошкргућем гневно
неби ли ме чула планета уснула
јер знам да нас чека проклето Лијевно
ђе у њему бијели се кула!

Моја Земља је иста онаква
каква је увек била
Душа јој ко лебац
ко кисељак старински
Сваког је она тим лебом
дочекала и почастила
и испратила, с' послацима
онако домаћински.

Само се више не слажемо
са оном Божијом беседом
Ко тебе каменом, ти њега лебом
Променили смо мало и ми
своју чобанску ћуд
са ко нас лебом
ми њега лебом, медом и венком
а ко нас каменом
ми њега каменчином
и зато смо, ево, стали пред страшни суд.

Поабаше ми рухо
наружише ми лице
Оковаше ми срце
у ланац и катанац
Успаваше ми пчеле и ућуткаше птице
Ал ја се опет поносим
што сам Србин, Балканац!

И само што понекад забугарим гневно
неби ли ме чула небеса уснула
јер нас опет чека проклето Лијевно
ђе у њему бијели се кула!

Самозвани миротворци
што нас завадише
црним тамњаном нам Земљу окадише.

Душебрижници без душе и срца
главешине главоње и главосече без глава
поборници за људска права и слободу
поузимахте нам кључеве свих права
а 'оће и засушни хлеб, ваздух и воду.

Ђавољи синови и пасји синовци
коров иштркљао из болесне клице
среброљупци
правдомрци
криводелци
и други зликовци
окривљују мене за своје кривице.

Блате ме, брате Иво, за тројицу
Муче ме као малог Радојицу
ко Старог Вујадина са обадва сина
'Оће да ме претворе у маково зрнце

ПОНОСНА ПЕСМА

Ја певам
грла чиста
као што дрво листа
певам, кроз лавез паса
као што пшеница класа
певам, с груменом земље у шаци
као што Син пева о Мајци
и молим анђеле
дечицу бестелесну
да ми услише и приме песму.

Ово је моја једина
И јеванђељска Земља - Мајка
Моја кнегиња
моја госпођа варошанка
моја сељанка сторучица
а око ње се дигла халабука и хајка
к'о да је вучица
к'о да је хајдучица.

С њом сам пола столећа
цветео и класао
зрио и гнио
певао и плакао
и да сам јуче умро
небих знао
да ово нису воћке калемљене
ни поља лебна
ни потоци
већ прерушене муње, вукови и поскоци!

Нагрдише ми земљу
оноћише ми дане
Затрнише ми сунце
па се жежим и срдим
Ољагаше ми име и презиме
кућу и укућане
ал ја се опет поносим што сам Србин!

Кажу да сам дивљак
и да нисам у праву
што браним своју кућу
свој крст и крсну славу
А они мени
у мојој рођеној Земљи
ударају меће
прекрајају тапије
и печате црвеним воском
прозоре, врата, капије.